9e JAARGe. № 8.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ24.— ℔ halfjr ƒ12.— ℔ maand ƒ2.—
„ Java. „ do. „ 30.— „ do. „ 15.—
„ Buitenb. „ do. „ 36.— „ do. „ 18.—
„ Europa. „ do. „ 50.—
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DONDERDAG 10 JANUARIJ 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIEN.

BEKENDMAKING.

Op Zaturdag den 12den dezer,
zal ten overstaan van den Adsistent-Resident van *Sidho-Ardjo*, voor afbraak publiek worden verkocht de oude kontroleurs woning en bijgebouwen te *Boengoor*.

Soerabaya, Namens den Resident
den 4den Januarij 1861. *De Secretaris,*
(25) Chr. TROMP.

BEKENDMAKING.

Op Dingsdag den 22sten dezer,
zal ten bureele van den Resident van Soerabaija worden gehouden,

EENE UITBESTEDING

voor den overvoer van zout naar de Noordkust van Java.
De voorwaarden liggen met uitzondering van zon- en feestdagen ter inzage voor belanghebbenden op gemeld bureau.

SOERABAYA, Namens den Resident,
den 8sten Januarij 1861. *De Sekretaris,*
(45) CH. TROMP.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Woensdag den 16den Januarij 1861.
Bij *Schmidt Weijmans* in de stad van meubelaire goederen.
Op Donderdag den 17den Januarij 1861.
Bij *F. Heijman* in de chineesche kamp van de brik *Habil Hair*, en inventaris van *Said Mohamat bin Alie Alhadat.*
Op Vrijdag den 18den Januarij 1861.
Bij *Luking* in de stad van meubelaire goederen.
(52)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, de echtgenoote van
TH. FRIEDLANDER.
Soerabaija, 1 *Januarij* 1861. (53)

Voorspoedig bevallen van een' *ZOON*, W. H. EERDMANS, *van Delden.*
9 *Januarij* 1861.
Eenige kennisgave. (50)

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, D. F. SASSE, geb. *Kolmus.*
SOERABAYA, *den* 10*den Januarij* 1861.
Eenige kennisgave. (58)

Bevallen van eenen zoon de echtgenoote van
(43) VON DÖRING.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag den 18den Januarij a. s.
DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
ten huize van den Heer
LUKING
in de straat achter het Huis van kolonel **Waleson,**
van:
Groote spiegels, schilderijen, hang- en tafellampen, groote gepolitoerde kleerkasten, dito banken en stoelen, tafels, knapen, consoles, 2 speksteenen tempeltjes, glaswerk, enz.
(60)

VERKOOP BIJ INSCHRIJVING.

Het Nederlandsche schoenerschip

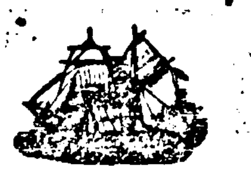

HELMERS,

groot 99 gemeten lasten, gebouwd in 1856, thans liggende ter reede van Soerabaija, en gevoerd door kapitein A. MESSEN.
Zal op Dingsdag den 22sten Januarij bij INSCHRIJVING worden verkocht, des voormiddags ten 11 ure, ten kantore van de tweede ondergeteekenden alhier.
Het schip blijft inmiddels uit de hand te koop.
Nadere informatien bij
VAN OMMEREN RUEB & CO. te *Batavia.*
en
E. TEN BRINCK & CO. te *Soerabaya.*
(52)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Zaturdag den 26sten Januarij 1861,
DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
op de suikerfabriek **Krian**, van eenen wel onderhouden INBOEDEL, toebehoorende aan den administrateur aldaar
C. C. VAN HALL,
bestaande uit:
Groote en kleine ledikanten, linnen- en etenskasten, boekenkasten, buffetten, consoles, étagères, etenstafels, ronde tafels, knapen, speeltafels, spiegels en schilderijen, hang en tafellampen, stolpen, banken en stoelen van allerlei vorm, waschtafels, een regulateur, pendules, vazen, kapstokken, eene goede piano, enz. enz.

verders:

Fraaije Porceleinen eet- en thee-serviezen, cristal-glas- en pleetwerk,

benevens:

Martavanen, keukengereedschap, dranken, provisien, bloemen in potten, en één zeer aangenaam stortbad, met perspomp en toebehooren geheel compleet.

Eindelijk:

Een Engelsche mylord.
Een Europesche tentwagen.
Een Span van vier geele wagenpaarden.
Een Span do. bruine do.
Een Span schimmels.
Een Bruine ruin.
Allen van Overwalsch ras, vier voet hoog en daarboven.
Een goed gedresseerd Bruin Sandelhout rijpaard, met 4 witte pooten, hoog 4 voet 4 duimen.
Een donkerbruin Sandelhout rijpaard.
Een Hollandsche stier.
Vijf melkkoeijen van Hollandsch en Sydney ras, pas gekalfd, met hunne kalveren.
Een bezette vaars, twee hokkelingen en één jonge stier, allen van dezelfden Rassen, als ook,
Eene goed melkgevende koe- en kalf van Java Ras.
NB. Al het gekochte kan dadelijk, of, in de vier opvolgende dagen worden afgehaald, tegen afgifte van een bewijs van den kooper, gedurende welken tijd zooveel mogelijk voor de goederen zorg zal worden gedragen.
Zegt het voort.
(47)

Op een nader te bepalen dag,

ZAL DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
publiek worden verkocht:
de Scheeps-Inventaris van de
SODOLHAIR,
groot Circa **350** *Goyangs, bestaande uit:*
3 Stellen zeilen, staand en loopend tuig, rondhouten, ankers en kettingen, sloepen, thermometer, barometer, blokken, stuurmansgereedschappen, en verdere scheeps-behoeften.
(59)

Op eenen nader te bepalen dag,

Zal in het vendu locaal
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
worden verkocht:
Een factuur pas aangebragte **Engelsche** goederen bestaande uit:
Waslucifers, in blikken doozen.
Stellen tafelmessen en **vorken,** in mahonijhouten kistjes, zevendaagsche **scheermessen.**
Fijne **horologie-makers zaagjes** en **vijlen.**
Horologie-veeren.
Diverse soorten **hondenhalsbanden.**
Electro pleeten **likeur-** en **zuurzetjes.**
Do. **broodmanden.**
Engelsche **naalden** en **scharen.**
Brillen en diverse soorten van **passerdoozen.**
Horologie-kettingen en **sleutels.**
Porceleinen **poppetjes** in doozen.
Geweren in mahonijhouten kisten.
Electro pleeten **blakers.**
Berlijnsch-zilveren **lepels en vorken.**
Voorsnijmessen en **vorken.**
Vischhaken en **hamers.**
Een collectie **schilderijen** (*gravures*).
Cassettes en **dameswerkkistjes.**
Kisten met **timmermansgereedschap.**
Degen en **wandelstokken.**
Kleine toeslaande mahonijhouten **billard tafels** van 7 en 8 voet lang.
Spijsdeksels, sigarenpijpjes, en **ouwels.**
IJzeren geldkistjes.
Diverse soorten van **tekenpotlooden.**
Sponzen, penseelen, gomelastiek en kleine **thermometers.**
Fraaije **wagen-lantaarns.**
Rottenvallen van gevlochten ijzerdraad.
Hangsloten.
Lederen **hoofdstellen** met stangen.
Paardenhalsters met kettingen.
Geweerproppen en **inktkokers.**
Kleine ijzeren **spijkers** van ½ en ¼ duim.
Wagenveeren met **assen** en **oliebussen.**
Morrisson **inkt** enz. (28)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP AMBON.

Kapitein **Vogel.**

Vertrekt naar de **Molukkos,** via **Macassar, Timor Koepang** en **Delly** *op Zondag den 13den Januarij.*
Adres bij
(38) **CORES DE VRIES.**

HET STOOMSCHIP MAKASSAR.

KAPITEIN KULLER.

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG

Op Dingsdag den 15den Januarij

Adres bij

(44) **W. CORES DE VRIES.**

DE VAART VAN DE

STOOMBOOT PRINS VAN ORANJE.

Is geschorst gedurende deze maand.

SOERABAJA, MAJOR MATZEN & CO.

10 *Januarij* 1861. (63)

VERTREKDAGEN DER STOOMBOOT OENARANG.

Gedurende de maand Januarij 1861.

Van **Batavia** naar **Samarang** 13 en 27.
Van **Samarang** naar **Soerabaya** 2 en 16.
Van **Soerabaya** naar **Samarang** 6 en 20.
Van **Samarang** naar **Batavia** 8 en 22.
Informatien te bekomen bij

De agenten,

(1935) **ADAM & CO.**

TE HUUR

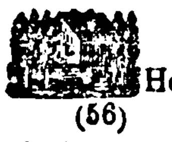

MET PRIMO FEBRUARIJ.
EEN **HUIS** thans nog bewoond door den Heer TEN BRINCK te bevragen bij
(56) HAN LIONG TJIANG.

TE KOOP

C *. 325 tonnen **beste Engelsche steenkolen**, verwacht wordende, per het Nederlandsch Barkschip *Maria Agnes*, thans zeilende van Batavia naar hier. Adres

De Agenten,

(62) **P. KERVEL & CO.**

TE KOOP OF TE HUUR

Een steenen **HUIS** met steenen **BIJ-GEBOUWEN.**
Te bevragen bij de uitgevers van dit blad.
(2055)

MACHINERIEN,

ALHIER AANGEKOMEN.

Een buitengewoon krachtige **SUIKERMOLEN** met Waterwiel-as en Gearing compleet, met Cylinders van 54 duim lengte, bij 30 duim diameter en Cylinder-assen van 11 duim diameter. Deze molens zijn de krachtigste welke op Java worden aangebragt, gelijk die welke reeds te *Pandaän*, *Watoe-toelies* en *Kandang Djatti* staan en zijn in staat om in 24 uren 120,000 tot 150,000 kannen Sap te produceren.

STOOM SUIKERMOLENS met Stoomtoestellen-, Ketels- en toebehooren compleet; de Molencylinders 30 duim lang bij 18 duim diameter, Stoomketel 12 voeten lang bij 4½ voet diameter met Vlampijpen, de Cylinder van het toestel 10½ duim diameter met 24 duim slag. Deze molens kunnen in 14 uren 70,000 tot 80,000 kannen Sap produceeren met slechts eene geringe hoeveelheid brandstof.

CYLINDERS van 48 × 24 duim dimensie voor Suikermolen compleet met as en rondselen.

Eene hoeveelheid **SUIKERPANNEN** van de volgende dimensien:

96 duim × 33 duim
92 " × 31 "
88 " × 25 "
84 " × 27 "
80 " × 25 "

THANS OP REIS UIT ENGELAND.

Een buitengewone goede **SUIKERMOLEN**, expresselijk voor Java vervaardigd met Waterwiel van geslagen ijzer en Gearing compleet. Cylinders van 42 duim lengte bij 22 duim diameter; het Waterwiel 25 Eng. voet diameter bij 6 Eng. voet breedte.

Een kleine **STOOMMOLEN**, met compleete VALVES, volgens de Gouvernementsbepalingen en patent zelfwerkende Stoomaanduiding; Cylinders 24 duim lengte bij 16 duim diameter; de Stoomketel 2½ Eng. voet diameter bij 24½ voet lengte. De Cylinder van het toestel 7 duim diameter met 18 duim slag.

Eene hoeveelheid TJENG BAKKEN.

De teekeningen van de bovengenoemde machinerien zijn te bezigtigen bij

MAC MILLAN MARTEN & CO.

AGENTEN VOOR
(27) **R. W. THOMSON.**

LEKKERE NIEUWE HARING!

bij

(57) **L. W. VAN DER ZWAAN.**

BOEKHANDEL LE ROY & CO.

PER MAIL ONTVANGEN.

PAUS en KEIZER, door J. M. CAJILE. *f* 1.—
(54)

De ondergeteekenden alhier eenen

HOUT-HANDEL

opgerigt hebbende, bevelen zich aan voor de levering van alle mogelijke HOUTWERKEN, geschikt voor huis- en scheepsbouw.

SOERABAYA, **ZANTHUIS & CO.**

30 *October* 1860. (3)

DELICIEUSE BOURGOGNE

CHAMBERTIN.

Geimporteerd door het huis

CÉZARD & Co,

Verkrijgbaar per flesch en per dozijn.

(47) bij LEROUX & CO.

PAS ONTVANGEN.

HEEREN- EN KINDEROVERSCHOENEN.

bij

(40) **LE ROY & Co**

BIJ LEROUX & CO,

OP NIEUW ONTVANGEN,

PUIKE DELFTSCHE BOTER.
merk VAN DER LEEUW en FUNNEKOTTER.
GROOTE HAMMEN.
GEROOKTE OSSENHAASJES.
SAUCYS DE BOLOGNE.
PLUMPUDDING in heele en halve blikken.
Groote potten RASPBERRY JAM.
ECHTE DEENSCHE ASPERGES.
PETITS POIS AU BEURRE.
CÉLÉRI AU JUS.
LAMPROIE.
Prima kwaliteit PORTWIJN.
TAFEL- of KRUIDENAZIJN.
TOMAATSAUS.
FRANSCHE WIJNAZIJN.
DO. KURKEN.
VERSCHE SLA-OLIE enz.

(48)

PAS ONTVANGEN

BIJ

MEVROUW DUMOULIN,

Kalisossok No. 2.

VLEESCHEN EN GEVOGELTE IN BLIK.

Ossenrollade, Ossenschijf, Kalfsrollade, Kalfsschijf, Ossenhazen, Gebraden hazen, Kalfsgehakt, Kalfscarbonade, Ossenbeafstuk, Hazenpeper, Hazenbout, Bouillon, Kalkoenen, Eendvogels.

SOEPEN IN BLIK.

Julienne, Ossen- en Kalfsoep.

GROENTEN IN BLIK.

Doperwten, Worteltjes, Spergieboonen, Peren, Savoije- en roode kool, Asperges, Postelein, Zuring, Andijvie, Spruitjes, Salade.

GROENTEN IN KLEINE VAATJES.

Bloemkool, Soepgroenten, Zuurkool, Spruitjes, Roode biet, Snijboonen.

VOORTS:

Gedroogde Appelen en Peren,
en
Vruchten op Brandewijn.

ALLES à CONTANT ZEER GOEDKOOP.

(42)

JOHN ALBERTY COGNAC
van
BAHRE EN KINDER.
CHAMPAGNE COGNAC.
merk
EQUEM.

Tegen billijke prijzen.

(49) **bij LEROUX & CO.**

GEVRAAGD

BALLASTSTEENEN

Informatien bij **W. C. NASH.** (13)

De ondergeteekende recommandeert zich tot het geven van **Privaatlessen** in de vakken van het **lager onderwijs**, **de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen.**

H. S. W. GERSOM.

(41) DE VRIES.

Een persoon die gedurende zes jaren in een handelshuis als **boomklerk** werkzaam is geweest, doch thans buiten betrekking, zoekt weder als zoodanig eene plaatsing.

Adres onder letter **D.** bij de uitgevers dezer.

(55)

AVEC LA PERMISSION DE MR LE RESIDENT

Cirque Olympique de Paris,

sous la Direction de Mr. H. OLIVIER.

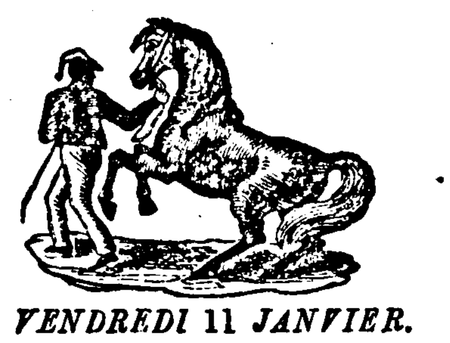

VENDREDI 11 *JANVIER.*

Neuvième et avant dernière

REPRÉSENTATION.

TRAVAIL CHOISI.

Les cartes à la douzaine devront être employées dans ces deux dernières représentations. (29)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Verzwaktheid.—Elk inwoner van Java wiens ligchaamsgestel is afgemat door het klimaat wil bevinden dat dit wonderbaar geneesmiddel eene volkomen versterkende artsenij is. Zij zuiveren het bloed, geven kracht en sterkte aan de lever en de maag, en hebben zulk eene uitwerking op het ligchaam in het algemeen als gewoonlijk verwacht wordt van niets anders dan eene verandering van luchtstreek. Jeugd en ouderdom derhalve van beiderlei kunne wanneer ze gevoelen dat de hitte en vochtigheid van dit eiland ongunstiglijk op hun gestel werkt, behooren terstond hunnen toevlugt te nemen tot deze Pillen, en zij zullen spoedig bevinden dat ze even zoo gezond en sterk zijn onder eene verzengde luchtstreek dan elders. Elk ligchaamsgestel wordt door de toebereide medicijnen op dezelfde wijze genezen.

Ad. *f* **1,**— *f* **3,**— en *f* **5,**— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(2074) **LE ROY & CO.**

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. LUKING, naar Nederland. (39)

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT,

van den 5den Januarij 1861. no. 2.

Bij koninklijk besluit van den 14den October 1860, no. 64, is Z. M. adjudant in buitengewone dienst C. P. Schimpf, generaal-majoor bij de landmagt in Nederlandsch-Indie, met verlof in Nederland op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst ontslagen, met toekenning van pensioen.

Bij koninklijk besluit van den 19den November 1860. no. 40, is de heer mr. A. J. Swart, thans procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indie en advocaat-fiskaal voor de land- en zeemagt aldaar, benoemd tot president van het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indie alsmede tot de daaraan verbondene betrekking van president van het hoog militair geregtshof van Nederlandsch-Indie.

Civiel Departement.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, de benoeming van J. van Lingen, tijdelijk kommies op het residentie-kantoor te Patti (Japara), tot eersten kommies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust.

BENOEMD:

Tot eersten kommies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust, F. J. von Jett de Bruijn, laatst kommies op het residentie-kantoor in de Lampongsche districten.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen.

Door den Algemeenen Secretaris, gedurende de maand December 1860:

Tot eersten klerk ter algemeene secretarie, toegevoegd aan den secretaris bij den raad van Nederlandsch-Indie, de klerk op dat bureau J. Th. Latuperisa.

Tot eersten klerk ter algemeene secretarie, de klerk op dat bureau H. W. Kuhr.

Door den Directeur der financien, gedurende de maand November 1860:

BENOEMD:

Tot eersten klerk bij de directie van financien, de klerk bij die directie C. de Nijs.

Door den Directeur der producten en civiele magazijnen gedurende de maand December 1860.

BIJ DE DIRECTIE DER PRODUCTEN EN CIVIELE MAGAZIJNEN,

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de eerste klerk bij gemelde directie J. F Dinger.

BENOEMD:

Tot eersten klerk, de klerk bij die directie C. J. H. Jacobs.

BIJ DE AFDEELING TELEGRAFIE.

INGETROKKEN:

De tijdelijke overplaatsing naar Weltevreden, van den telegrafist A. S. Ahlers, chef van het telegraaf kantoor te Tjilatjap.

BENOEMD:

Tot leerling-telegrafisten A. Duijshart, vroeger leerling-telegrafist, thans buiten betrekking, en C. J. Lessig, sergeant voor memorie.

TERUGGEPLAAST:

Om hunne functien te hervatten, de tijdelijk op het kantoor te Weltevreden werkzaam gestelde telegrafisten,

S. A. Webb, als chef van het telegraaf-kantoor te Samarang.

S. A. J. de Bruin, als chef van het telegraaf-kantoor te Probolingo.

A. K. van Deventer, als chef van het telegraaf-kantoor te Pattie.

G. W. A. Strick van Linschoten, als chef van het telegraaf-kantoor te Kedirie.

OVERGEPLAATST:

Van Weltevreden naar Bezoekie, de telegrafist H. B. Denkelaar.

Van Weltevreden naar Madioen, de telegrafist J. C. Langenberg.

Van Weltevreden naar Tjandjoer, de telegrafist A. N. Kolmus.

Van Weltevreden naar Pekalongan, de telegrafist C. E. L. J. Veerman.

Van Batavia naar Buitenzorg, de telegrafist P. C. M. van Abkoude.

Van Weltevreden naar Poerworedjo, de leerling-telegrafist F. C. Lammerding.

Van Weltevreden naar Palembang, de leerling-telegrafist J. Brondsema.

Van Weltevreden naar Magelang, de leerling-telegrafist J. Kielman.

Van Weltevreden naar Indramaijoe, de leerling-telegrafist H. L. Boon.

Door den resident van Soerabaija, gedurende de maand December 1860:

BENOEMD:

Tot eersten klerk op het bureau van den adsistent-resident van Grissee tevens griffier bij den landraad aldaar, J. M. Burgemeestre, laatstelijk adjunct-griffier bij den landraad te Soerabaija, thans op wachtgeld,

Door den resident van Bezoekie, gedurende de maand November 1860:

INGETROKKEN:

De benoeming van J. M. Burgemeestre, tot eerste klerk bij den adsistent-resident van Panaroekan, tevens griffier bij den landraad aldaar.

BENOEMD:

Tot eersten klerk bij den adsistent-resident van Panaroekan, tevens griffier bij den landraad aldaar, de opziener bij de suiker-kultuur te Pasoeroean A. H. Schiff.

Door den adsistent-resident van Patjitan, gedurende de maand November 1860:

BENOEMD:

Tot zout-verkoop-pakhuismeester te Pangoel, de klerk op het adsistent-residentiekantoor te Patjitan J. T. Coenraad.

Militair-Departement.

VERLEEND:

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, aan den voor vijf jaren bij het Oost-Indisch leger gedetacheerden eerste luitenant der infanterie van het Nederlandsche leger J. L. H. Beijens.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 10den Januarij 1861

TELEGRAM.

BENOEMINGEN EN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van Woensdag den 9den Januarij 1861 No. 3.

BENOEND:

Tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaya, mr. Tadema.

Tot kommies tevens vendumeester te Buitenzorg,.... de Rochemont eerste kommies bij de algemeene rekenkamer.

TOEGESTAAN:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den kapitein der genie P. J. Ermeling.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. stoomboot *Ambon*, kapt. W. Vogel, van Batavia via Samarang, de heeren: kapt. luit. ter-zee Uhlenbeek kapt. Dupui, en van Vloten, Hamakers en vrouw, van Mienne en Engel, luit. ter-zee 1 kl. Stort, offic. van gezondheid van Dura, luit. Muller, apotheker Eekma, de heeren Bouwmeester, Kervel, Roza, C. Minis, Mathes, Mathieu, de Vrieze, mevr. Rasens en 1 kind, mevr. Reppema en 3 kinderen en jufvrouw Kraft, en 5 weeskinderen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

van den specialen correspondent van den Oostpost.

BINNENLAND.

Vervolg en slot.

Ik behoef u niet te zeggen dat even als het verslag der kamerafdeelingen, ook het regeringsantwoord al de overige koloniale punten, cultuurstelsel, vrije arbeid en zooveel meer in het breede behandeld. Doch zoo min als de vorige mail kan hier in een overzigt daaromtrent in de bijzonderheden getreden worden. Onze lezers worden dan ook naar de gewone dagbladen verwezen, die de regeringsantwoorden hetzij in hun geheel of bij groot uittreksel hebben medegedeeld. Alléén omtrent de hier ook zooveel gerucht gemaakt hebbende zaak over het gebeurde te Cheribon, geef ik u een resumé van den hoofdinhoud eener missive dd. 4 Augustus 1860 van den Resident van Cheribon, den heer H. Kleijn van de Poll.

Deze missive bevat breedvoerige inlichtingen:

Omtrent het bekende artikel in den *Java Bode*, volgens hetwelk in die residentie op hooger last 100 bouws suikerriet voor particulieren aanplant door de bevolking zou zijn vernield. Uit deze missive blijkt o. a., dat de maatregelen door den resident genomen, zich hebben bepaald tot het volgende: *ten eerste*, dat hij heeft geweigerd om de contracten te registreren, die door den eigenaar van de particuliere suikeronderneming te Kalisapoe reeds eenige maanden geleden aan den heer de Serière ingezonden, maar door hem onafgedaan gelaten waren, omdat ze in de verte niet voldeden aan de bepalingen; *ten tweede*, dat hij zijne toestemming niet heeft gegeven, dat een chinees eene particuliere suiker-onderneming in het leven ging roepen en suikerriet liet planten, zonder dat vooraf met de betrokken bevolking behoorlijke overeenkomsten daartoe waren aangegaan; en *ten derde*, dat hij voor zooveel noodig met terugzigt op art. 1 van het besluit van den 25sten Februarij 1840, No. 2, aan particuliere ondernemers niet heeft willen vergunnen, om behalve hetgeen naar aanleiding van geregistreerde overeenkomsten voor hen geplant wordt, ook nog onder 's hands door de bevolking ratoem van de gouvernements-suikerrietvelden te doen aanhouden, omdat door zoodanig aanhouden voor de tweede maal van rietstoelen, hetgeen gelijk staat aan twee malen achter elkaâr suikerriet op dezelfde velden doen planten, de gronden uitgemergeld en bedorven en dus de gouvernementscultures benadeeld worden.

De resident verklaart voorts, dat hij aan de bevolking wel heeft doen weten, dat zij niet verpligt was voor de onderneming te Kalisapoe riet te planten, maar dat hij geen last heeft gegeven de rietstokken weer uit den grond te nemen of te verwoesten. Hij heeft echter aan den regent van Koeningan en den controleur der afdeeling Ploembon, Hora Siccawa opgedragen, naauwkeurig te onderzoeken, of iets dergelijks werkelijk heeft plaats gehad. De uitslag van dit onderzoek is eveneens als bijlage bij de genoemde memorie van beantwoording gevoegd. Daaruit blijkt: 1°, dat het bezijden de waarheid is dat der bevolking is verboden suikerriet te planten voor ondernemingen niet werkende op contract met het gouvernement; 2°. dat voor de fabrieken te Kalisapoe en Kalitandjong, waarvan in dezen alleen sprake kan zijn, in het geheel 34 bouws met suikerriet werden beplant en dat daarvan ruim drie kwart bouw is uitgeroeid; 3°. dat hoegenaamd geen last is uitgevaardigd tot het niet teruggeven van voorschotten, door de bevolking op den aanplant van suikerriet genoten.

Zoowel over dit punt, als over de tabaks cultuur waaromtrent ingelijks rapporten zijn overgelegd, gaan wij gewigtige discussiën tegemoet bij het XI hoofdstuk en bij het koloniaal batig slot, waarop het Antwoord der regering eerstdaags mede wordt tegemoet gezien.

Al meer en meer winnen echter de geruchten veld omtrent de aftreding van den heer Rochussen. Men noemt reeds namen van opvolgers, doch wij gelooven er niet aan b. v. dat de heer van Heemstra, onze tegenwoordige minister van binnenlandsche zaken, die nooit eenige studie van kolonien gemaakt heeft, benoemd zou worden. En toch heeft dat gerucht vrij sterke uitbreiding erlangd. Voor de O. I. bezittingen is dunkt mij noodig, een man van vaste beginselen, van doortastenden aard, van zelfstandigheid tegenover coteriegeest of eigenbaatzucht, en vooral een man van koloniale kennis, die uit eigen oogen zien kan en zich boven de partijkwestien en de uiteenloopende rigtingen weet te stellen, noch bukkende voor oogenblikkelijken aandrang, noch zich wanende buiten behoorlijke inlichting, van welke zijde ook, te kunnen houden. Maar boven alles geen twijfelaar, geen man geslingerd door de heerschappij der veranderlijke indrukken van den dag. Zulk een minister, met zulk een Gouverneur Generaal voor Indie, zou eene weldaad voor kolonien en moederland zijn.

Ik eindig ook nu met de bevestiging van het treurig berigt in mijn vorigen vervat, Mr. Leonard Metman, 's konings commissaris tot invoering der W. I. wetgeving is in den namiddag van 5 October werkelijk bezweken. De rouw is groot en geëvenredigd aan de hoogachting welke hem als mensch en regtsgeleerde werd toegedragen.

De bijzonderheden in de Surinaamsche bladen vermeld, leveren het bewijs, hoe de waardige afgestorvene zich, gedurende zijn verblijf in de Kolonie, algemeen geacht en bemind heeft weten te maken. Niemand, die de heer Metman gekend heeft zal dit bevreemden. Aangenaam en gemakkelijk in zijnen omgang, paarde hij aan hoffelijke en zachte vormen eene zelfstandigheid, eene onafhankelijkheid, en een ernstigen, krachtigen en volhardenden wil, waar eenmaal zijne overtuiging gesproken had, die maar bij weinigen worden aangetroffen. Overal en altijd had hij de *Courage de son opinion*, en had hij zich eenmaal een doel voor oogen gesteld, nooit ontbrak het hem aan ijver of moed om het te bereiken. Het *fortiter in re suaviter in modo*, dat een eigenaardige trek van zijn karakter was, zal ook bij de vervulling zijner gewigtige en moeijelijke zending door hem op eene uitnemende wijze zijn in toepassing gebragt.

Op 2 mei 1808 geboren te Waalwijk, werd Leonard Metman op 9 october 1832, na wel volbragte studie aan de hoogeschool te Utrecht, bevorderd tot doctor in de regten, na de openbare verdediging eener dissertatie *de deticatis agrariis*. Kort na zijne promotie zette hij zich te s' Gravenhage als advocaat neder, en van toen af tot zijn vertrek naar de kolonie, bleef hij onafgebroken de regtspraktijk met allergelukkigst gevolg uitoefenen bij de verschillende, hier gevestigde regterlijke collegiën; en wij overdrijven niet wanneer wij zeggen, dat hij behoord heeft tot de schoonste sieraden van onze balie en dat het algemeen vertrouwen, hem in zijne uitgebreide praktijk door het publiek geschonken nooit beter kon geplaatst zijn. Kort, krachtig, ernstig in zijne pleidooijen; scherpzinnig, vlug en zelfstandig in zijn oordeel, vereenigde hij in waarheid in zich alle de hoedanigheden, die den bekwamen en eerlijken advocaat vormen.

Te midden zijnen drukke practicale bezigheden vond hij toch nog meermalen den tijd om, langs andere wegen, en op zijne wijze, dat is met onverzettelijken ijver en met onovertroffen naauwgezetheid, zijn land te dienen. Wij kunnen niet alles vermelden; maar wij herinneren alleen aan de verschillende wetgevende commissiën, waarvan hij lid was en waarbij hij altijd met lof de hem opgedragen taak wist te volbrengen.

Zijne zending naar Suriname, en zijn ontijdige dood aldaar, was helaas! het gevolg van ééne dier commissiën. Weinig dachten het zijne vrienden, toen zij hem op 19 Maart vaarwel zeiden, dat zij hem op deze wereld niet weder moesten ontmoeten. Weinig dacht het de Haagsche balie, toen zij hem op 24 September met algemeene stemmen op nieuw voordroeg voor het lidmaatschap van den raad van toezigt, dat het de laatste hulde was, die zij bewees aan den geëerden en beminden, reeds bijna stervenden confrère.

Maar het heeft zoo moeten zijn. Metman was niet bestemd om zijn vaderland, zijne geliefde betrekkingen en zijne talrijke vrienden terugtezien.

BUITENLAND.

Het uitzigt op het behoud van den algemeenen vrede van Europa is in de laatste weken eenigzins meer gewaarborgd. Ofschoon de staatkunde in Europa nog steeds eene afwachtende rigting aanneemt, zoo is het wantrouwen, dat tusschen de verschillende mogendheden heerschte, kennelijk geweken en heeft voor een meer bemoedigend en bevredigend vertrouwen plaats gemaakt.

Als een eerste getuigenis van die vredelievende rigting mag worden genoemd de aanspraak door den franschen gezant op het banket van den Lord-major van Londen uitgesproken. Volgens hem bestond er geen reden meer tot vrees en wantrouwen, volgens hem waren de betrekkingen van Engeland met Frankrijk inniger dan ooit. Ook de beide hoofden van het tegenwoordige kabinet de lords Palmerston en Russell, legden bij die gelegenheid verklaringen af in denzelfden geest. Zij wezen op de zamenwerking, die tusschen de beide mogendheden bestaat omtrent het chinesche vraagstuk, zij gewaagden van het gesloten handelstractaat, dat mede gestrekt had de goede verstandhouding te versterken. Van waar die plotselinge ommekeer, wanneer men bedenkt, dat weinige weken geleden in Engeland nog de overdreven vrees werd gevoed van een inval der Franschen? De waarheid is, dat nu de zaken in Italie een helderder uitzigt verkrijgen, en Napoleon's inmenging verijdeld is, de argwaan en ongerustheid van de engelsche regering merkbaar zijn verminderd en ter zelfder tijd het bewustzijn van gehechtheid aan het beginsel van vrijheid levendiger is gestegen. De zaak der vrijheid is in Engeland nationaal en wel zwaarwigtig moet de reden zijn die de sympathie daarvoor verzwakt.

Met deze aanspraken, gelijk mede met het bekende manifest van lord Russell, waarvan wij in ons vorig overzigt gewaagden, stemmen de verklaringen door de twee grootste engelsche bewindslieden dezer dagen in de salters-company te Londen afgelegd, geheel overeen. Lord Palmerston heeft bij die gelegenheid hulde gedaan aan den ijver, dien zijn ambtgenoot voor buitenlandsche zaken aan den dag legde omtrent de gebeurtenissen in Italie en waarmede hij zijne staatkunde volhield om Engeland daarin van iedere interventie te onthouden, Lord Russell heeft als een weerklank op die rede verklaard, dat het zijne overtuiging is, dat door het verkondigen van de waarheid en de beginselen der regtvaardigheid, door kalmte en gematigdheid, hoewel met vastberadenheid, de invloed van Engeland moet toenemen, zonder dat het noodig is eenige van die intrigues aan te wenden, waarvan zij, die meenen bekwame diplomaten te zijn, zich zoo dikwijls bedienen. Ook deze verklaringen ademden een zeer vredelievenden geest.

Als een ander bewijs van een meer gerust stellend verschiet wordt aangevoerd het *fait accompli* van de aanhechting der beide Sicilien aan Nieuw Sardinie. Mogten Rome en Venetie aan het koningrijk nog ontbreken, toch noemt zich Victor Emanuel thans koning van Italie. En teregt, daar de Engelsche Regering reeds aan de andere mogendheden heeft voorgedragen hem als zoodanig te erkennen. Plegtig en gedenkwaardig was zijn intogt te Napels. Garibaldi was, naast hem gezeten, terwijl de leden van het kabinet hem vergezelden. Nadat de heer Confortis een der leden van den raad van ministers, het woord tot den vorst gerigt en aan de eenparigheid der keuze des volks had herinnerd, antwoordde de koning de souvereiniteit te aanvaarden. De inlijving werd onderschreven, de diktatuur opgegeven en twee hoofdpersonen verdwijnen van het groote Europesche schouwtooneel, de gewezen vorst van Napels die zich nog met kracht te Gaëta staande houdt, en toch bewust is van de onmogelijkheid om, zich van zijn val op te heffen, en de edelaardige aanvoerder dezer onderneming, die ridder kruisen en geschenken versmaadde en behalve den titel van generaal, als het eenige loon van zijn onvermoeid streven eene villa verkreeg om er zoo lange rust te nemen, tot dat.... wie zal dit bepalen. Dit bescheiden en grootmoedig afwijzen van koninklijke belooningen zal een gedenkwaardig feit blijven in de wereldgeschiedenis. Immers, de benoeming tot generaal van het leger kan niet als eene buitengewone onderscheiding worden beschouwd, wanneer men bedenkt, dat Farini tot gouverneur-generaal van Napels is benoemd. Is de verwijdering van Garibaldi, die de zelfopoffering en tevens de zelfbeheersching van een Cincinnatus herinnert, op zich zelve aan te merken als een waarborg van een duurzame europesche rust? Het mag zeer betwijfeld worden, en dat wel om twee redenen. In de eerste plaats — de koning van Sardinie, thans Italie, moge goede redenen hebben om den veroveraar, die eenmaal een mededinger kon worden van het staats tooneel te verwijderen — is de bevolking van Italie eenstemmig Garibaldi genegen, wien zij, wiens werktuig hij dan ook geweest zij, hunne vrijheid te danken hebben en hoe onvoorwaardelijk zij zich nu ook onderworpen hebbe aan den scepter van koning Victor Emanuel, met leede oogen aanschouwt zij het vertrek van den bewerker der vrijheid, dien zij gaarne hadden zien deel nemen aan de reorganisatie van den nieuwen staat. Die deelneming zoude volgens velen tot onderpand hebben kunnen verstrekken van eene ongestoorde blijvende rust. Maar nog om eene andere reden wordt zijne verwijdering niet aangemerkt als een waarborg van het behoud van den vrede. Zij is gelegen in de dagorder of proclamatie, waarmede hij van zijne troepen heeft afscheid genomen en bij het lezen dier proclamatie rijst met nog meer ernst en nadruk de vraag: tot hoe lange? „Geheel Italie" spreekt Garibaldi zijn krijgsmakkers toe, moet zich als één man scharen om Victor Emanuel, dien de voorzienigheid aan het land geschonken heeft.

Aan de zijde van dien ridderlijken vorst moet iedere naijver, iedere wrok verdwijnen. Ik roep u nog maals toe: te wapen! allen te wapen! Indien Maart 1861 geen milloen Italianen vereenigd ziet dan, Italie! verdient uwe vrijheid medelijden, beklagenswaardig is dan uw lot! Maar neen, dit denkbeeld zij verre van mij. Maart en zoo het wezen moet, Februarij 1861 zal ons allen op onzen post vereenigd vinden. Wij, dappere soldaten van zooveel gevechten, zullen ons scharen om den roemrijken krijger van Palestro, wij zullen den laatsten schok, den laatsten slag aan de instortende tirannij toebrengen. Thans moet ik mij terugtrekken, maar slechts voor weinige dagen. Het uur van den strijd zal mij andermaal bij u vinden, bij de soldaten der italiaansche vrijheid. Dat uur van den strijd zal weldra geslagen hebben; wij zullen dan gezamenlijk toesnellen om onze broeders te bevrijden, die nog als slaven van vreemden in druk verzuchten. Wij zullen binnen kort gezamenlijk nieuwe zegepralen behalen."

Immers in die proklamatie schemert duidelijk door, dat hij, mogt hij thans ook tot het burgerlijke leven zijn teruggekeerd, niets anders verwacht dan dat tegen Maart de vrijheidskamp zal worden hernieuwd, waartoe de zegepralen, in de eerste onderneming behaald, hem te eerder zullen aanprikkelen.

En indien alzoo in het voorjaar het vuur des oorlogs wederom zal ontbranden, zal dan ook op nieuw van Oostenrijk het gevaar kunnen worden afgewend, dat die mogendheid thans boven het hoofd zweefde? Voorzeker niet, en men mag veilig gelooven, dat in het aangebroken tijdperk van rust geene gelegenheid zal worden verzuimd om heimelijk in Venetie denkbeelden te doen ingang vinden, welke zijne aanhechting aan het groote koningrijk van Italie moeten ten gevolge hebben. Nogtans spreekt men steeds van Engelands aandringen bij Oostenrijk om het te bewegen van Venetie afstand te doen, en zoude Oostenrijk zich daartoe iets meer geneigd betoonen dan tot dusverre.

Maar nog van eene andere proclamatie moeten wij gewagen, zij is die, welke koning Victor Emanuel uitvaardigde bij zijn plegtigen intogt. De koning verklaarde daarin het verheven besluit van den volkswil aantenemen, doch niet uit eerzucht of begeerte tot magtsuitbreiding, maar alleen uit gemoedelijk pligtsbesef als Italiaan. Opregte eendragt en onophoudelijke zelfverloochening schenen hem thans meer dan ooit onmisbaar. Hij wenschte dat al de partijen zich eendragtig mogten buigen voor de majesteit van Italie, terwijl hij een nieuw thema mededeelde van het woord der ouden „vrij te zijn, dat is de wet te gehoorzamen."

En hoe oud dan ook, waar en onbetwistbaar blijft het woord, dat, waar de vrijheid waarborgen vindt in de wet, het openbare welzijn meer verzekerd zal zijn, naar mate het volk zich ijverig door deugd onderscheidt. Inderdaad, koning Victor Emanuel schijnt dan ook niets anders, dan dit openbare welzijn voor oogen te houden. Rusteloos gaat hij voort met de reorganisatie van zijn rijk. Even als in het militaire worden in het burgerlijke de vereischte maatregelen genomen om het gezag op goeden grondslag te vestigen. Reeds is de sardinische kieswet te Napels afgekondigd. Nog wordt evenwel de tegenwoordigheid van den koning te Napels gevorderd om tot de vestiging van de orde krachtig mede te werken en zijn vertrek naar Sicilie is dientengevolge nog eenigen tijd uitgesteld.

Intusschen, wij zeiden het reeds, de koning van Napels houdt zich te Gaëta krachtig staande. De verzwakte koning heeft zijn laatste toevlugtsoord nog niet verlaten, en de onderhandelingen tusschen den generaal Tanti en den kommandant van Gaëta over de ontruiming dezer vesting gevoerd, zijn met geen gunstigen uitslag bekroond. Het napelsche legercorps van 15000 of 20000 man, dat op pauselijk grondgebied de wijk heeft genomen om zich aan de vervolging der Sardiniers te onttrekken, bevindt zich nog op dien onzijdigen grond, mogt ook al kardinaal Antonelli tegen deze schending der onzijdigheid van den kerkelijken staat hebben geprotesteerd.

Niettegenstaande de verliezen, die de gewezen koning van Napels leed, niettegenstaande de zegepraal der sardinische troepen onder bevel van koning Victor Emanuel, aan de rivier de Garigliano deed voorzien, dat koning Frans zijne laatste schuilplaats spoedig zoude overgeven, volgde de val van Gaëta *niet*, en het woord, dat de telegraaf nog dagelijks overbrengt, luidt: „Gaëta houdt nog altijd stand; het zal moeijelijk zijn, die vesting tot de overgave te dwingen". Zucht om zijn verblijf te rekken tot het voorjaar, wanneer een ommekeer van zaken wordt te gemoet gezien, zoo minste door Garibaldi is aangekondigd, zekerheid van den meer en meer onhoudbaren toestand des pausen, die er toe gebragt zal worden zijn lot aan dat des zwakken konings — en die nog thans ridderkruisen van den heiligen Januarius uitdeelt — te verbinden, vertrouwen in eene bescherming van Frankrijk, die nog steeds twijfelachtig is, dit alles noopt hem zijn tegenstand vol te houden, maar niet het minst voorzeker de gehechtheid, hem door de kleine hem getrouw gebleven schare, betoond, en die den vorst ter laatster ure met voorbeeldige verkleefdheid ter zijde staat.

Wel is om den tegenstand te verzwakken, het gerucht verbreid, dat vier generaals van koning Frans, waaronder Salzano, die met het opperbevel te Gaëta was belast, hun ontslag hebben ingediend, terwijl tevens een bataillon jagers aan de Sardiniers zoude zijn overgeloopen, wel heeft men tevens uitgestrooid, dat generaal Bosco de partij des konings zoude hebben verlaten, om zich aan de zijde van Garibaldi te scharen, maar deze geruchten zijn veeleer tegengesproken dan bevestigd en waren trouwens al zeer onwaarschijnlijk, daar men, nu de nood tot zijn hoogste toppunt is gestegen, veilig mag gelooven, dat het verraad uit het koninklijke leger is geweken. Doch er is nog een andere steun, waarop hij vertrouwt, het is op den technischen aard der vesting. Men bedenke dat het front verdedigd wordt door werken, ten deele in de rots uitgehouwen en versterkt is door drie rijen batterijen, de derde rij met getrokken stukken, dat de gracht aan den voet der steilte in den rots is gehouwen en de steilte ongedekt is, dat de andere verterkte punten beschermd worden door rotsmassa's, die ze ongenaakbaar maken en die naar de zee voortloopen, dat ook het frontterrein zeer rotsachtig en moeijelijk begaanbaar is, dat Gaëta daarenboven nog een aantal torens en andere werken op de hoogten bezit, en dat eindelijk de fransche vloot—zoogenaamd, om den koning een veiligen aftogt te verzekeren — een aanval van de zijde der haven belet. In dien toestand kan de stad, met een garnizoen van zes à zevenduizend man en toereikende proviand, zich onbepaalden tijd verdedigen, en dus kan koning Frans een groot gedeelte van den aanstaanden winter den raad van Oostenrijk en Rusland in den wind slaan om de verdediging van de vesting niet tot het uiterste te drijven en liever stil den aftogt te blazen, dan hardnekkig een schijngezag te handhaven.

De aandacht is van Italie en Oostenrijk in de laatste dagen door belangrijke gebeurtenissen afgeleid. Wij bedoelen niet zoozeer de nationaliteits questie, die zich in Duitschland bij vernieuwing levendig heeft doen gevoelen, vooral in de Saksische kamer. Wij bedoelen ook minder de meerdere toenadering, die tusschen Frankrijk en Rusland gelijk mede tusschen Frankrijk en Engeland, dat van invloed zoude zijn zoowel op de gebeurtenissen in Italie als in het Oosten, waaruit steeds ongunstige berigten tot ons komen, ofschoon de engelsche en fransche gezanten omtrent het Sijrische vraagstuk nog lang niet tot eenstemmigheid zijn gekomen. Wij gaan voorbij de geruchten uit Denemarken, die doen gelooven, dat een ministeriele crisis op handen is, ten gevolge van de notas van Engeland, Pruissen, Rusland en Oostenrijk, welke aan de Deensche regering zijn gerigt betreffende de zaken der hertogdommen, en de bewering van de *Times*, ondanks tegenspraak halsstarrig volgehouden, dat tusschen Frankrijk en Denemarken een geheim tractaat bestaat, waarbij eerstgemelde zich verbonden heeft, de Deensche regering gewapend te ondersteunen ingeval Duitschland in het Holsteinsche vraagstuk aanleiding mogt vinden, om door kracht van wapenen, Denemarken te overreden Duitschlands staatkunde te volgen. Ook van eene andere ministeriele crisis te Parijs, nog in hare geboorte, moeten wij slechts ter loops gewagen. De *Moniteur* heeft officieel medegedeeld dat graaf Walewski den heer Fould als minister van staat heeft vervangen, zoodat de minister de Thouvenel, die zijn ontslag zoude hebben genomen, niet is afgetreden. De *Patrie* kondigt echter nog meerdere ministeriele wijzigingen aan. Doch ook in de tegenwoordige organisatie van het wetgevend ligchaam zullen belangrijke wijzigingen worden gebragt, zoodat de bevoegdheid daarvan die der vroegere wetgevende vergaderingen meer nabij zoude komen. Men spreekt er van dat het ministerie voor Algerie zou lewordern opgeheven en de verschillende onderdeelen daarvan naar Algerie overgebragt en geplaatst worden onder de directie van den gouverneur-generaal, terwijl het bestuur der kolonien weder aan het ministerie van Marine zoude worden opgedragen.

Uit Belgie moeten wij aanstippen, dat de zitting der kamer van volksvertegenwoordigers den 13den door den heer Rogier, minister van binnenlandsche zaken, geopend is, die de kamer 's konings leedwezen betuigde, dat Z. M. door ongesteldheid verhinderd was de kamers te openen, Z. M. dankbetuiging overbragt voor de zoo eenstemmig toegenegene en vaderlandslievende demonstratien, bij gelegenheid van den 29sten verjaardag van zijne troonsbestijging in de hoofdstad even als in de provincien treffend gebleken. Ook de sluiting van een ander wetgevend ligchaam mogen wij niet voorbijgaan, het is die der zitting van de stenden van Zweden, op 30 October jl. bij welke gelegenheid door den koning eene aanspraak werd gehouden, waarin hij de betuiging afegde, dat de vereenigde rijken bij voortduring het genot van volkomene rust mogen smaken binnen 's lands zoowel als in betrekking tot het buitenland. Doch mogten deze mogendheden zich over het algemeen op een zeer onzijdig standpunt bevinden en mogten zij het Italiaansche vraagstuk niet tot het onderwerp hunner bemoeijingen hebben gemaakt, ook zij hebben in de nu gesloten zitting tot de verspreiding en voorbereiding der vrijheid een allergewigtigsten maatregel genomen: zij hebben de vrijheid van geloofsbelijdenis eindelijk, al te lang ontzegd, in hare wetgeving opgenomen, en daardoor getoond den geest dezer eeuw te waarderen, en niet langer achterlijk te blijven bij naburige rijken.

Eindelijk gaan wij voorbij, dat de keizerin van Oostenrijk, eene nog jeugdige en schoone vrouw, zich zeer ongesteld moet bevinden, en lijdende is aan eene familie-kwaal, de tering, terwijl de keizerin van Frankrijk eveneens aan eene andere ziekte moet lijden, die de oorzaak van den dood harer zuster is geweest. Beide vorstinnen zijn op den raad van hunne geneesheeren op reis, de keizerin van Frankrijk heeft zich naar Schotland begeven, waar zij iedere plek, die eene herinnering is aan de ongelukkige Maria Stuart, met heilige vroomheid bezoekt. Het zou niet te verwonderen zijn, dat keizer Napoleon eerstdaags naar Londen oversteekt om zijne gemalin een kort bezoek te brengen, evenzeer als het zeer wel mogelijk zoude zijn, dat bij de meer gunstige gezindheid tusschen de beide overzeesche naburen, dat overtogtje een staatkundig karakter aannam en dat de keizer in het geheim eene conferentie hield met de engelsche regering, maar die van meer gewigt zou kunnen worden beschouwd als de zamenkomst te Warschau, reeds in het vergeetboek begraven.

Doch zeer heeft de aandacht getroffen de benoeming van den heer Lincoln, kandidaat der republikeinen, en voorstaander dus van de afschaffing der slavernij, tot president der republiek. Deze benoeming, die als eene te grooter onderscheiding mag worden beschouwd, wanneer men overweegt, dat de benoemde drie ernstige tegenstanders had; Breckenridge, kandidaat van de democraten van het zuiden; Douglas, kandidaat van de democraten van het noorden; en Bell, kandidaat van de oude whig-partij, heeft algemeen in Amerika groot opzien gebaard, vooral omdat de slavenhoudende staten hadden gedreigd tot de scheiding overtegaan wanneer Lincoln mogt gekozen worden. Dat aan die bedreiging zal worden gevolg gegeven, mag zeer worden betwijfeld, daar eene scheuring op dit oogenblik voor geene der partijen wenschelijk zoude zijn. Bovendien, de benoemde president heeft zich doen kennen als een man, die ten volle de onderscheiding verdiende, hem betoond. Van zeer aanzienlijke afkomst heeft hij door zijn moed, ijver en zin voor de wetenschappen zich zelven gevormd tot een kundig regtsgeleerde en schrander staatsman. Henrij Claij zich tot voorbeeld kiezende, was hij van 1836 tot 1847 kandidaat der Whig partij voor het presidentschap, van 1836 tot 1849 lid van het congres, gedurende welken tijd de afschaffing der slavernij steeds in hem een ernstig voorstander vond. Van 1849 tot 1854 wijdde hij zich bijna uitsluitend aan de regtspraktijk, in laatst genoemd jaar verscheen hij weder in het politieke strijdperk, werd de Whig kandidaat voor een zetel in den senaat, doch moest voor den democratischen kandidaat wijken. In 1857 werd hij op nieuw door de democraten tot kandidaat gekozen voor het lidmaatschap van den senaat, doch moest onderdoen voor denzelfden Douglas, die thans voor hem is bezweken. Doch gelijk wij reeds aanmerkten, hoezeer deze benoeming vele partijen zeer moge mishagen is het te veronderstellen, dat de misnoegdheid zich slechts tot eene polemiek in de dagbladen en tot schermutselingen in en tusschen het huis der vertegenwoordiging en den senaat zullen bepalen, maar het belang der partijen zal iedere scheuring verbieden. Ook verwacht men, dat de *president* Lincoln niet even voortvarend zal handelen als de *kandidaat* Lincoln, en dit dragt bij om de geschokte gemoederen te bevredigen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Jan. 9	Nederl.	St. Prins v. Oranje.	J. Prins.	120	Batavia.	5 Jan.	geen	Soerabaija.	
„ —	Ned. Ind.	Joesroel Kerim.	S. A. b. S. b. S. Aboeb.	163	Samaaang.	6 „	„	„	
„ —	Balisch	Sa ie.	Sarto.	12	Balie.	1 „	„	„	
„ —	Nederl.	Ridderkerk.	H. Toerling.	399	Batavia.	„ „	„	„	
„ 10	Ned. Ind.	Stoomb. Ambon.	W. Vogel.	183	„	7 „	Sam. Moluk.	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Januarij.	9	Nederl. Ind.	Baboel Haer.	Sech Abd. bin Mohamt. Bahaweris.	Grissee.
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Noemanoel Barie.	Had ie Ismail.	Koetei v. Banjerm. en Poelolaut.
„	10	Nederlandsche	Wilhelmina Helena.	A. Tholen.	Bezoekie.
„	—	Nederl. Ind.	Fathool Barie.	Sech Salim Biljoen.	Passoeroean.
„	—	Hoekersche	Charles.	Kamaralie.	Panaroekon via Bezeekie.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomst. Koeningin der Naderlanden.	E., Lewis.	Ringapere via Samarang.
„	—	„ „	Bella.	Jono.	Pasoeran.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap.	In reparatie.	B. Kopersmit & Co.
„	Baltimore.	Brakke.	Amsterdam.	„ „ „ „
Nederlandsche	Aam Tromp.	J. van Tubergen.	Nederland.	„ „ „ „
„	Ridderkerk.	H. Teerling	„	„ „ „ „
„	Helmers.	A. Messen.	Te Koop.	F. Ten Brinck & Co.
„	Watergens.	H. R. Giezen.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
„	Kaap Hoorn.	L. J. Dik.	„	„ „ „ „ „
„	Prins Fred. der Nederl.	C. C. de Witt.	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
Eneglsche	Annie Archibald.	John Furney.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Brouwershaven.	P. Janzen.	Nederland.	„ „ „ „ „ „
Amerikaansche	Wildgazelle.	Crowelen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Cornelia Henriette.	de Veer.	In lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Edouard Marie.	Remmerts.	Nederland.	„ „ „ „
Hamburgsche	Joachim Cristiaam.	Holm.	In Lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Stad Enschede.	Noordhoek Hegt.	Nederland.	„ „ „ „
Breem.	Cappela.	Lange.	In Lossing.	Mathieu Ebbe Ruys & Co.
Nederlandsche	Odilia Margaretha.	Martius van Geffen.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Anna Lena.	C. Zaal.	„	„ „ „ „ „
Zweedsche	Amalia Maria.	Soendsen.	Falmouth.	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Malvina Vidal.	Kessal.	Rotterdam.	„ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomboot Samarang Paket.	Scheel	In Reparatie.	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Maria Adriana.	van der Held.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Maria Catharina.	H. C. de Bos.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Het Goede Vertrouwen.	D. J. Kraan.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Antoinette Seraphine.	A. Victor.	„	„ „ „ „
Hamburgsche	Penguin.	Wesenberg.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Cornelia.	J. H. Witt.	Kanaal.	„ „ „ „
Deensche	Maria Chiistina.	C. Voss.	„	„ „ „ „
Engelsche	Crouch Brothers.	G. Crouch.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
„	Leven.	Rob.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	California.	H. de Wijn.	Nederland.	„ „ „ „
ngelsche	Schotch Lassie.	Kennedy.	„	„ „ „ „
Eederlndsch	Pollux.	H. L. Kruis.	„	B. J. van Eck & Co.

N

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 13den Januarij 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.
Bediening van het H. avondmaal.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.